

מענה לקול קורא: תהליך גיבוש תכנית למדיניות רוחבית ברגולציה להתמודדות עם משבר הקורונה

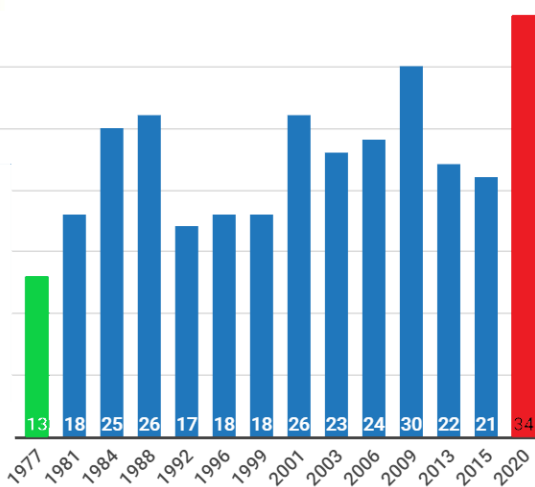
מבוא:

נטל הבירוקרטיה ונטל הרגולציה העודפים מכבידים מאוד על המגזר העסקי. עם השנים, נוצרה בישראל בירוקרטיה רוויה בפרוצדורות, בטפסים, באישורים, בריבוי גופים המחייבים בשלבי אישור פעולה. על פי נתונים אובייקטיביים – ישראל מצויה מתחת לממוצע המדינות המתקדמות ובוודאי לא מובילה בהן. כהמחשה - נכון ל 2019 רק 35% מהשירותים הממשלתיים היו מקוונים, כאשר ממוצע OECD עמד על 71%; היעילות ממשלתית שלנו שהוערכה ב 2019 על ידי הבנק העולמי כנדרשת לשיפור, ונמצאה נמוכה בכ- 8% פחות מבריטניה ובכ-16% פחות מגרמניה.

במקום לטפל בכשלי שוק, לא פעם הרגולציה בישראל יצרה בעצמה עיוותים וכשלים תפקודיים המכבידים על תפקוד המשק, על כושר התחרות של המגזר העסקי ועל הפוטנציאל התפקודי שלו. במבחן התוצאה - בשנת 2018 ישראל דורגה במקום ה 59 מהמדינות הנסקרות בנושא נטל הרגולציה הממשלתית.

המגזר העסקי סובל מכך, שבתהליך ארוך של שנים נוצרו "שכבות גיאולוגיות" של בירוקרטיה ורגולציה, רבות מהן מיותרות ואף מזיקות לפעילותו של השוק החופשי ויוצרים אי-יעילות כלכלית. למרות מספר ניסיונות שאף עוגנו בהחלטות ממשלה כמו החלטה מספר 2118 מיום 22.10.2014 ובהחלטות משלימות – השירות הממשלתי מכוון לשימוש כמעט אוטומטי בכלי המשילות הרגולטורי, ככלי העבודה המרכזי. בשנת 2015 נקבעה תכנית חומש עד 2019, ובה כ-370 תוכניות להפחתת הרגולציה, אך למעשה - רק כ-160 תוכניות גובשו וחלק ניכר מהן לא ייושמו.

גם עצם המבנה הממשלתי הנובע משיטת הפרלמנטרי יצרה עיוותים והכבדה שהחריפה במהלך שני העשורים האחרונים. מספר משרדי הממשלה גדל בתקופה זו באופן משמעותי וכיום פועלים בממשלה 34 (!) משרדים. מספר זה הוא חריג מאוד בגובהו בהשוואה למדינות בעלות סדר גודל דומה לזה של ישראל. לריבוי משרדי ממשלה יש מחירים: הוא מסרב את הליכי קבלת החלטות, מגדיל את מספר הגורמים בעלי סמכות רגולטורית, מתמרץ העברת תחומי מדיניות ממשד למשרד באופן שפוגע ביציבות ובטיפול בנושאים באופן רציף, ויוצר אי

התאחדות הקבלנים
בני הארץ

התאחדות המלאכה
והתעשייה בישראל

איגוד חברות הביטוח

להב – לשכת ארגוני
העצמאים בישראל

איגוד הבנקים
בישראל

התאחדות המלונות
בישראל

ארגון חברות
האבטחה בישראל

התאחדות תעשייני
היהלומים בישראל

התאחדות האיכרים
בישראל

ארגון חברות לאספקת
משאבי אנוש בישראל

התאחדות ענף
הקולנוע בישראל

איגוד בתי ההשקעות

טל.
03-5162575

מייל.
office@bizisrael.org

אתר.
bizisrael.org

כתובת.
אריאל שרון 4,
גבעתיים, מגדל השחר

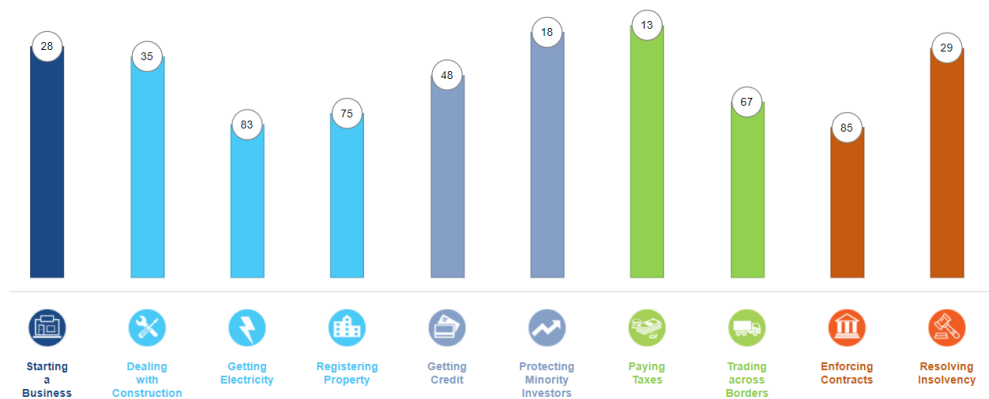
בהירות בדבר ממשקים חיוניים שבין גורמי השירות בממשלה לבין המגזר העסקי, כך גם מול הציבור בכללותו.

רגולציה ויעילות ממשלתית בדגש על הסביבה העסקית:

הגלובליזציה מחייבת את המגזר עסקי בישראל להתמודד בסביבה תחרותית אגרסיבית. כושר התחרות של חברות בישראל תלוי במידה רבה מאוד ביעילות של הסביבה הרגולטורית התורמת או מכבידה על צמצום עלויות הייצור, השירותים והמסחר.

מדד הבנק העולמי לקלות עשיית עסקים, מציג תמונה בעייתית מאוד בדירוגה של ישראל: מיקומה בעולם הוא 35, כאשר הצינון הכולל הוא 76.7. ישראל בולטת לרעה במרכיבי קלות עשיית עסקים כגון – חיבור לחשמל, רישום נכסים, אכיפת חוזים, מסחר בינ"ל, קבלת אשראי.

מדד עשיית עסקים המשווה רגולציה עסקית בין מדינות, נתוני ישראל. מקור – הבנק העולמי, 2020

ברמה ההצהרתית, תפיסת המשק בישראל מבוססת על כלכלת שוק וצורך בהפחתת מעורבות הממשלה, אולם במציאות - המעורבות של הממשלה מאופיינת לא פעם בהעדר אמון באזרחיה ובארגונים יציגים, ברמת נגישות נמוכה לשירותים ציבוריים איכותיים, בבירוקרטיה עודפת ומכבידה, ובנוסף לאלו בעיתים גם במעורבות-חסר בכשלי שוק כמו ריכוזיות ענפית.

נשיאות המגזר העסקי תהיה שותפה ותומכת בכל החלטה שיש בה כדי להפחית נטל הבירוקרטי והרגולטורי - בעיקר בתקופה בה המשק הישראלי יידרש להתאוששות וצמיחה - משרד ראש הממשלה, המועצה הלאומית לכלכלה ומשרד האוצר נדרשים לשים כיעד אסטרטגי לשנים הבאות את הפחתת הנטל הבירוקרטי. יישום תהליכים אלו חשוב שייבנה תוך לימוד ממדינות אחרות בעולם אשר פעלו ביוזמות ששמן הכולל הוא "Cutting red tape initiatives".

- התאחדות הקבלנים בוני הארץ
- התאחדות המלאכה והתעשייה בישראל
- איגוד חברות הביטוח
- להב – לשכת ארגוני העצמאים בישראל
- איגוד הבנקים בישראל
- התאחדות המלונות בישראל
- ארגון חברות האבטחה בישראל
- התאחדות תעשייני היהלומים בישראל
- התאחדות האיכרים בישראל
- ארגון חברות לאספקת משאבי אנוש בישראל
- התאחדות ענף הקולנוע בישראל
- איגוד בתי ההשקעות

טל.
03-5162575

מייל.
office@bizisrael.org

אתר.
bizisrael.org

כתובת.
אריאל שרון 4,
גבעתיים, מגדל השחר

הצעד המרכזי אותו אנו מבקשים לממש – הקמת הוועדת המייעצת ועיון מעמדה בחוק;

בהתייחס לסעיף 2.ג בפנייתכם – "מיסוד והסמכת גוף מרכזי לפקח על מדיניות הרגולציה" להלן עמדתנו לרבות הצעה לעקרונות למודל עבודה תהליכי

נשיאות מגזר העסקי רואה חשיבות עליונה בהקמת ועדה מייעצת לנושא רגולציה בשיתוף משרדי הממשלה, נשיאות המגזר העסקי וארגוני צרכנים, בכדי למנוע הכבדה רגולטורית ובירוקרטית ואי-ציות לכללי ה RIA.

א) על פי הצעתנו, ועדה זו תפעל מטעם הממשלה תחת משרד האוצר, בשיתוף עם משרד רה"מ ומשרד הכלכלה בשיתוף עם נציגי ציבור **מקרב ארגוני המעסיקים** וארגוני צרכנים. את מעמדה של ועדה זו יש לעגן בחקיקה.

ב) להלן עקרונות פעולתה המוצעים:

1) בקרה על "זרם" הרגולציה החדשה –

- ייקבע בחוק, כי כל טרם כל הטלת רגולציה חדשה בעלת השפעה על המגזר העסקי, המשרד היוזם והאמון עליה - יידרש לקיים סקר משווה לנהוג במדינות ה OECD, או ביחס ל"מדינות ההשוואה" במקרים בהם נדרשת הקבלה נושאית למדינות בעלות מאפיינים דומים בנושא האמור לישראל.
- עוד ייקבע בחוק, כי בכל מקרה בו ימצא כי מוצעת החמרה ביחס לנהוג בסטנדרט הנהוג במדינות ה OECD או ב"מדינות ההשוואה" בנושא בו היא עוסקת – ההצעה תידרש לעיון והתייחסות הוועדה המייעצת כשלב מקדים מחייב לקביעת רגולטורית (בחקיקה, תקנות או נהלים).
- לאחר קבלת ההתייחסות ישקול השר הממונה, באמצעות גורמי המקצוע במשרדו, את הרגולציה המוצעת ובעת פרסומה, יביא לידי ביטוי את המלצת הוועדה כפי שניתנה במקור.

2) בקרה על "מלאי" הרגולציה הקיימת –

- החוק יסמך את הוועדה המייעצת לענייני רגולציה לבצע סקר משווה של כל חוק ותקנה רגולטורית קיימת, בהתאם לשיקולי הוועדה וסדרי העדיפות שייקבעו על ידה, ולהשוותו לסטנדרט הנהוג במדינות ה OECD או במדינות השוואה.
- בכל מקרה בו ימצא כי קיימת החמרה ביחס לנהוג במדינות ה OECD, תוסמך הוועדה לבצע הערכת נטל רגולטורי (RIA) של כל חוק ותקנה חורגת.
- תוצרי הסקר המשווה, והערכת הנטל הרגולטורי יועברו להתייחסות מחייבת של המשרד האחראי (או מספר משרדים הרלוונטיים לנושא), אשר תכלול הסבר על הסיבה לחריגה, תיקוף הערכת הנטל (RIA), והצהרה על תהליך עדכון הכללים והפחתת הנטל תוך פרק זמן ברור למימוש בפועל.

התאחדות הקבלנים
בוני הארץ

התאחדות המלאכה
והתעשייה בישראל

איגוד חברות הביטוח

להב – לשכת ארגוני
העצמאים בישראל

איגוד הבנקים
בישראל

התאחדות המלונות
בישראל

ארגון חברות
האבטחה בישראל

התאחדות תעשיית
היהלומים בישראל

התאחדות האיכרים
בישראל

ארגון חברות לאספקת
משאבי אנוש בישראל

התאחדות ענף
הקולנוע בישראל

איגוד בתי ההשקעות

טל.
03-5162575

מייל
office@bizisrael.org

אתר
bizisrael.org

כתובת.
אריאל שרון 4,
גבעתיים, מגדל השחר

- תוצרי עבודת הועדה המייעצת יתועדו וידווחו אחת לשנה לוועדת שרים לכלכלה ולוועדת הכלכלה בכנסת, טרם גיבוש חוק ההסדרים. בנוסף, תוצרי הועדה והמלצותיה יפורסמו לעיון הציבור באופן שוטף.

צעדים נוספים משמעותיים בראייה מערכתית - משקית

בהתייחס לסעיף 2.א בפנייתכם – " תהליכים בקביעת רגולציה חדשה" להלן עמדתנו לצעדים הנדרשים

- (א) החלת כל החלטות הממשלה, תקנות ונהלי RIA על כלל הרגולטורים במשק.
- (ב) החלת RIA על הצעות חוק פרטיות ומוניציפליות (חוקי עזר).
- (ג) קביעה מפורשת כי כל ההוראות שתחיל הממשלה על הרגולטורים כתוצאה מקול הקורא יוחלו על כלל הרגולטורים.
- (ד) פעילות לצמצום תחומים חופפים של רגולטורים לשם הפחתת הנטל, פישוט הליכי הגבייה, חסכון בעלויות הגבייה והגברת השקיפות לכל הצדדים.
- (ה) החלת אישור עקב חוסר מענה - רגולטור שלא משיב לפניית עוסק בתוך 45 ימים תראה בקשת העוסק כמאושרת.
- (ו) עד השלמת הסדרת התהליכים שפורטו מעלה, אנו רואים חשיבות עליונה בהכרזה על "תקופת ריסון רגולציה" עד תום 2022 – שבמהלכה הממשלה תפעל לריסון כל חקיקה פרטית וכך גם ממשלתית (לדוגמת חוק הסייבר).
- (ז) הקלות בפתחת עסקים, בין השאר, על ידי יצירת פורטל דיגיטלי בנושאים הבאים:

1. פתיחת עסקים - טופס מאוחד מקוון לפתיחת עסק, הכולל מסמכים מהגופים; רשות התאגידים, רשות המיסים וביטוח לאומי (בתוספת של Ask Once).
2. מסמכים שעל בעל העסק לספק אפשרות לתשלומי אגרות: כיבוי אש, שילוט ורישוי עסק.
3. תשלום מיסים - מערך מקוון אחד בתשלום המיסים, המספק מידע ומאחד את אפשרויות התשלום למקום אחד (מע"מ, ניכויים ומקדמות למס הכנסה).
4. הוצאת ושינוי רישיון עסק - מקור מידע מעודכן ואחיד לגבי רישיון עסק מכל נותני האישור השונים, בנוסף ליכולת לבצע שינויים מסוימים בעסק מבלי להוציא רישיון עסק חדש, אלא עדכנו במערכת המקוונת. יש צורך בשקיפות בנוגע לנתוני בקשת רישיון העסק, והצגה למעסיק בכל שלב מה עליו לעשות והיכן הוא נמצא בתהליך הוצאת הרישיון. (ניתן ליצור מערכת דומה לנט משפט – המנהלת את כל תהליך המשפטי לכל אורכו, החל מהגשת כתב אישום תובענה או כל פנייה אחרת למערכת המשפט, המשך

התאחדות הקבלנים
בוני הארץ

התאחדות המלאכה
והתעשייה בישראל

איגוד חברות הביטוח

להב – לשכת ארגוני
העצמאים בישראל

איגוד הבנקים
בישראל

התאחדות המלונות
בישראל

ארגון חברות
האבטחה בישראל

התאחדות תעשיית
היהלומים בישראל

התאחדות האיכרים
בישראל

ארגון חברות לאספקת
משאבי אנוש בישראל

התאחדות ענף
הקולנוע בישראל

איגוד בתי ההשקעות

טל.

03-5162575

מייל

office@bizisrael.org

אתר

bizisrael.org

כתובת

אריאל שרון 4,

גבעתיים, מגדל השחר

- בכל שלבי הדיון המשפטי, וכלה בפרסום כל החלטה שהתקבלה, ובפרט פסקי דין וגזרי דין).
5. הקצאת קרקע לעסק תעשייתי - מקור מידע מעודכן בנושא הקצאת הקרקע, בנוסף לטופס אחיד אשר מחבר בין רמ"י למא"ת והצגת משך הזמנים של טיפול בבקשות ובאיזה שלב בעל העסק נמצא בכל זמן.
6. קבלת היתר בניה ואישור אכלוס - מקור מידע מעודכן בנוגע לקבלת היתר בניה ואישור אכלוס, יש צורך ליזמים לדעת באופן ישיר בפורטל, איזה תוכניות והיתרים יש בכל מיקום, בנוסף לשקיפות מלא בנוגע למיקום היזם בכל שלב והצגת לוח הזמנים והמסמכים הנדרשים בכל שלב מהיזם.
7. בטיחות אש - מקור מידע מעודכן ושקוף בנוגע לדרישות בטיחות אש במקום אחד, בנוסף מידע הכולל את כל הקלות הנמצאות לבעלי העסקים השונים ודרך קבלתם בצורה מקוונת.

בהתייחס לסעיף 2.ב בפנייתכם – "תהליכים ביישום רגולציה" להלן עמדתנו לצעדים הנדרשים ביחס לשינויים בחוקי עבודה, אשר להם משמעויות כבדות - כלכלית ורגולטורית, לרבות:

- (א) עדכון חוק שעות עבודה ומנוחה ומיקוד בסעיפים הקשורים המצמצמים את הגמישות בשעות העבודה וההגבלות לגבי יום המנוחה השבועית.
- (ב) עדכון חוק דמי מחלה ו"הקלות הבלתי נסבלת" בשימוש בו ("מחלת השימוע" לדוגמא).
- (ג) שינוי בחוק עבודת נוער, כך שנער יוכל לעבוד ביום המנוחה השבועי, בענפים להם יש היתר עבודה ביום המנוחה השבועי.
- (ד) הסרת היטל ואגרות על עובדים זרים.
- (ה) צמצום בירוקרטיה של מענקי העסקת אוכלוסיות חלשות.
- (ו) ביטול אגרות והיטלים בעד שירותי שמירה או אבטחה ברשויות המקומיות.

צעדים נוספים הנדרשים בראייה הענפית

- (א) כל אחד מהענפים המיוצגים על ידי נשיאות המגזר העסקי התבקש לגבש את דרישותיו והמלצותיו ל"קול הקורא", תוך ביטוי לקשיים והכשלים הרגולטוריים הייחודיים לענף שלו.
- (ב) המלצותיהם של הענפים החברים בנשיאות יועברו לעיונכם בנפרד ובנוסף למסמך זה, המבטא את הדרישות המערכתיות המשקפות את עמדת כלל הארגונים היציגים.

בברכה,
דובי אמיתי, יו"ר נשיאות המגזר העסקי

התאחדות הקבלנים
בוני הארץ

התאחדות המלאכה
והתעשייה בישראל

איגוד חברות הביטוח

להב – לשכת ארגוני
העצמאים בישראל

איגוד הבנקים
בישראל

התאחדות המלונות
בישראל

ארגון חברות
האבטחה בישראל

התאחדות תעשיית
היהלומים בישראל

התאחדות האיכרים
בישראל

ארגון חברות לאספקת
משאבי אנוש בישראל

התאחדות ענף
הקולנוע בישראל

איגוד בתי ההשקעות

טל.
03-5162575

מייל
office@bizisrael.org

אתר
bizisrael.org

כתובת.
אריאל שרון 4,
גבעתיים, מגדל השחר